

Instrukcja użytkownika do skoroszytu Kalkulator-DJP_i_s

dla interwencji "Inwestycje w gospodarstwach rolnych w zakresie OZE i poprawy efektywności energetycznej"

1. Uwagi wstępne:

1.1. Przed rozpoczęciem wprowadzania danych do kalkulatora konieczne jest zapoznanie się z instrukcją wypełniania.

1.1.1. Kalkulator został opracowany jako skoroszyt w wersji MS Excel 2007 (Kalkulator-DJP_i_s.xlsb). Skoroszyt ten obsługiwany jest przez MS Excel 2010, 2013, 2016 oraz nowszych działających w systemach MS Windows. Do obsługi skoroszytu kalkulatora zaleca się MS Excel 2010 lub 2016.

1.1.2. Skoroszyt kalkulatora powinien być jedynym otwartym skoroszytem w trakcie pracy w MS Excel.

1.1.3. W trakcie pracy z kalkulatorem interfejs MS Excel jest wyłączony, obsługa kalkulatora odbywa się za pomocą specjalnej wstążki "Kalkulator DJP i ilości substratu" z niezbędnymi funkcjami:

Po zamknięciu skoroszytu zmiany w interfejsie MS Excel zostaną wycofane.

1.1.4. W celu przesłania kalkulatora do ARiMR należy użyć przycisku "Zapisz jako xlsx", aby zapisać plik w formacie akceptowalnym przez systemy informatyczne ARiMR. Plik o rozszerzeniu "xlsx" należy przesłać do ARiMR.

1.1.4.1. Zapisanie w formacie xlsx możliwe jest jedynie dla pliku kompletnego i poprawnie wypełnionego (oznaczenie "Tak" w wierszu "Kompletność i poprawność wprowadzonych danych" w arkuszu "Podsumowanie").

Uwaga: *Po zapisaniu w formacie xlsx nie należy usuwać pliku Kalkulator-DJP_i_s*.xlsb ponieważ tylko w nim można dokonywać poprawek lub korekt.*

1.1.5. Niektóre funkcje Excela są nieaktywne lub zmodyfikowane, ze względu na zastosowanie makr.

2. Wymagania:

2.1. Przed pierwszym uruchomieniem konieczne jest sprawdzenie i/lub właściwe ustawienie poziomu zabezpieczenia makr w MS Excel:

Należy wejść do wstążki Plik\Opcje, a następnie na zakładce "Centrum zaufania" należy nacisnąć przycisk "Ustawienia Centrum zaufania...". W oknie "Centrum zaufania", na zakładce "Ustawienia makr" należy ustawić poziom "Wyłącz wszystkie makra i wyświetl powiadomienie". Wybór należy zatwierdzić naciskając przycisk "Ok".

Przed otwarciem skoroszytu trzeba zapisać plik z szablonem kalkulatora na dysku twardym swojego komputera (nie wolno zmieniać nazwy, ani rozszerzenia pliku).

W przypadku wpisania w polu dużej ilości tekstu może on nie być w pełni widoczny w arkuszu, co wynika z ograniczeń programu MS Excel.

3. Pierwsze uruchomienie:

3.1. Jako pierwsze pojawi się okno z podstawowymi zasadami obsługi skoroszytu. Zrozumienie oraz akceptację poszczególnych zasad należy zaznaczyć "✓", a następnie kliknąć przycisk "Rozumiem i akceptuję".

3.2. Następnie wyświetlone zostanie okno, w którym użytkownik musi podać dane identyfikacyjne Wnioskodawcy niezbędne do zapisania skoroszytu dla konkretnego Wnioskodawcy.

Wprowadzane dane będą podlegały kontroli kompletności i poprawności.

- 3.2.1. Identyfikatorem, który należy podać jest numer identyfikacyjny EP (ewidencji producentów).
- 3.2.1.1. Należy podać numer EP Podmiotu ubiegającego się o wsparcie.
- 3.2.2. Należy podać termin (datę) rozpoczęcia naboru wniosków.
- 3.2.3. W sytuacji, gdy beneficjent prowadzi produkcję zwierzęcą **krócej niż 12 miesięcy**, należy dodatkowo odpowiednio zmodyfikować pole: „okres obliczeniowy od:” podając datę rozpoczęcia produkcji zwierzęcej.
- 3.2.4. Należy podać cel użycia kalkulatora poprzez wybór obszaru. W zależności od wyboru obszaru zmieni się zakres skoroszytu.
- 3.2.5. Jeżeli wprowadzone zostaną niedozwolone znaki lub podany zostanie nieprawidłowy identyfikator, to niemożliwe będzie zapisanie skoroszytu.
- 3.2.6. Użytkownik zostanie poinformowany o nieprawidłowościach/konieczności podania danych/błędach czerwonym wypełnieniem.
- 3.2.7. Jeżeli wprowadzone dane będą prawidłowe i możliwe będzie zapisanie skoroszytu, to przycisk "Zapisz" zostanie udostępniony do użycia.
- 3.2.7.1. Zaprezentowane zostanie okno informujące o lokalizacji i nazwie zapisanego skoroszytu.
- 3.2.7.1.1. Skoroszyt zostanie zapisany w katalogu, w którym umieszczony jest wzór kalkulatora "Kalkulator-DJP_i_s.xlsb". Z tego względu konieczne jest zapisanie wzoru kalkulatora na lokalnym dysku komputera (zapisywanie wzoru na "pulpicie" lub otwieranie go z folderu "pobrane" lub otwieranie go jako załącznika poczty elektronicznej lub otwieranie go bezpośrednio ze skompresowanego archiwum (np. .zip) nie jest właściwe i może prowadzić do błędów w działaniu skoroszytu).
- 3.3. **Po zapisaniu skoroszytu nie wolno zmieniać jego nazwy. Korekta podanych wcześniej w specjalnym oknie danych nie będzie później możliwa w arkuszu "Strona_tytulowa".**

4. Organizacja skoroszytu:

- 4.1. **Skoroszyt składa się z arkuszy do wprowadzania danych oraz arkuszy z danymi obliczonymi na potrzeby weryfikacji przez ARiMR.**
- 4.2. **Nazwy arkuszy mają charakter symboliczny. Pełne nazwy tabel znajdują się w pierwszym wierszu każdego arkusza.**
- 4.3. **Arkusze do wprowadzania danych:**

Arkusz	Tabela
Strona_tytulowa	Strona tytułowa kalkulatora.
Zwierzeta_rw	Rozmiar produkcji zwierzęcej w okresie obliczeniowym.

4.4. Arkusze z danymi obliczonymi:

Arkusz	Tabela
Podsumowanie	Podsumowanie.

- 4.4.1. Po otwarciu powyższego arkusza nastąpi automatyczne obliczenie informacji wprowadzonych we wszystkich arkuszach.

5. Korzystanie ze skoroszytu:

5.1. Zasady ogólne:

5.1.1. Nie wolno:

- formatować komórek;
- wstawiać ani usuwać arkuszy, wierszy, kolumn ani komórek;
- wykonywać operacji na wielu arkuszach jednocześnie;

- wkopiowywać danych inaczej niż przez edycję pojedynczej komórki (po wciśnięciu F2 lub po podwójnym kliknięciu lewym przyciskiem). Próba wkopiowania danych w inny sposób może zakończyć się automatycznym zamknięciem skoroszytu bez zapisania ostatnich zmian lub zablokowaniem komórek do edycji.

5.1.2. Operacje na wielu komórkach jednocześnie należy wykonywać ostrożnie i z rozwagą. Obliczenia mogą nie być wykonywane w takiej sytuacji. W takiej sytuacji konieczna jest edycja pojedynczej komórki arkusza.

5.1.3. Skoroszyt przygotowany został jako "narzędzie samoliczące". Oznacza to, że wszelkie obliczenia zostaną wykonane automatycznie po wystąpieniu jednego z poniższych zdarzeń:

- otwarcie skoroszytu,
- zapisanie skoroszytu,
- wydruk/podgląd wydruku,
- otwarcie arkuszy,
- edycja zawartości pojedynczej komórki,
- kliknięcie komórki lewym przyciskiem myszy,
- dwukrotne kliknięcie komórki lewym przyciskiem myszy,
- kliknięcie komórki prawym przyciskiem myszy.

5.1.4. W zależności od wersji systemu operacyjnego, wersji MS Excel oraz szybkości procesora i ilości dostępnej pamięci operacyjnej obliczenia będą wykonywane szybko (w optymalnych warunkach niezauważalnie dla użytkownika) lub wolno (pojawi się wtedy wskaźnik pracy komputera, np. klepsydra ⌚ - w takiej sytuacji należy poczekać na zakończenie obliczeń).

5.1.5. Skoroszyt, arkusze oraz komórki zostały **zabezpieczone przed przypadkowym** uszkodzeniem. Nie wolno łamać zabezpieczeń, ani ich omijać.

5.1.6. Komórki, których nie wolno edytować (część z nich zostanie automatycznie wypełniona) zostały wyróżnione **jasnoszarym** tłem.

5.1.7. Komórki obowiązkowe wyróżnione są czerwonym tłem. Wszystkie muszą zostać wypełnione, nawet jeżeli zdarzenie nie dotyczy Wnioskodawcy (należy wówczas wpisać odpowiednio do charakteru komórki "0" (zero), "nie dotyczy", "brak", itp.).

5.1.8. Komórki z nieprawidłowymi danymi zostaną wyróżnione czerwonym tłem (w większości wypadków do komórki zostanie dopisany komentarz z dodatkowym wyjaśnieniem).

5.1.9. Komórki, w których wprowadzanie danych odbywa się przy pomocy zamkniętych list rozwijanych zostały wyróżnione symbolem ↕.

5.1.9.1. Jeżeli w komórce nie ma jeszcze żadnych danych, to należy na nią kliknąć lewym przyciskiem myszy.

Zostanie wówczas zaprezentowana lista, z której należy wybrać właściwą pozycję (poprzez kliknięcie lub wciśnięcie ENTER).

5.1.10. Na arkuszach "Strona_tytulowa" oraz "Podsumowanie" przedstawiono sumy kontrolne.

5.1.11. Typy danych wprowadzanych do skoroszytu:

- liczby,
- tekst.

5.2. Zasady szczegółowe:

5.2.1. **Arkusz "Strona_tytulowa"** (Strona tytułowa kalkulatora):

5.2.1.1. Dane w tym arkuszu nie mogą zostać zmodyfikowane przez edycję komórek. Mają one charakter informacyjny.

5.2.1.2. Prezentowane dane w tym arkuszu pochodzą z okna prezentowanego podczas pierwszego uruchomienia skoroszytu ("*Dane identyfikacyjne producenta rolnego niezbędne do zapisania skoroszytu*").

5.2.1.3. Określenie obszaru wskazuje cel użycia kalkulatora. **Wybór obszaru B lub C powoduje ukrycie niektórych kolumn w arkuszu "Zwierzeta_rw"**.

5.2.2. **Arkusz "Zwierzeta_rw"** (Rozmiar produkcji zwierzęcej w okresie obliczeniowym):

5.2.2.1. Należy wprowadzić dane do obrotu w sztukach fizycznych, zgodnie z grupami zwierząt wyszczególnionymi w pierwszej kolumnie.

5.2.2.2. Należy wpisać dane dotyczące obrotu zwierząt w okresie obliczeniowym wynikającym z informacji podanych podczas personalizacji skoroszytu.

5.2.2.3. W przypadku bydła oddzielnie należy podać informacje dla bydła mlecznego i mięsnego.

5.2.2.3.1. Stado bydła do kalkulatora należy zadeklarować wg faktycznej użytkowości tj. mięsnej lub mlecznej. W przypadku, gdy w gospodarstwie istnieją dwa stada bydła o odrębnym typie użytkowości, obroty należy przeprowadzić oddzielnie dla każdego z nich.

5.2.2.4. W przypadku zwierząt przekazanych nieodpłatnie poza gospodarstwo rolne liczbę tych zwierząt należy wykazać w kol. "Sprzedaż".

5.2.2.5. Obliczony **stan średni z okresu obliczeniowego** należy rozpisać wg systemu utrzymania, tj. w chowie na głębokiej ściółce, w chowie ściółkowym, w chowie bezściółkowym lub w chowie w systemie otwartym. **Kolumny dostępne są jedynie w przypadku wyboru obszaru A.**

Uwaga: np. w przypadku, gdy daną grupę zwierząt utrzymuje się w systemie otwartym, należy wpisać zera do pozostałych kolumn.

Uwaga: **System otwarty** polega na grupowym utrzymaniu zwierząt bez wykorzystania budynków i pastwiskowania, na ogrodzonej, ograniczonej powierzchni, rodzimego gruntu, ze stałym dostępem do wody i żywieniem opartym na dostarczanej przez hodowcę paszy. Powierzchnia gruntu powinna posiadać zadarnienie. W przypadku zniszczenia darni, dany obszar należy wyłączyć z użytkowania do momentu odrostu lub odnowienia zadarnienia.

Uwaga: wypełnienie kolumn określających: liczbę zwierząt utrzymywanych w określonym sposobie chowu (na głębokiej ściółce, ściółkowo, bezściółkowo lub w systemie otwartym) zaleca się wypełnić po wypełnieniu części dotyczącej obrotu zwierząt (kol. od "Stan początkowy" do "Na przeklasowanie").

Uwaga: dane z tego arkusza zostaną automatycznie wykorzystane w arkuszu "Podsumowanie".

5.2.3. **Arkusz "Podsumowanie"** (Podsumowanie):

5.2.3.1. Arkusz "Podsumowanie" zawiera automatycznie obliczone lub skopiowane podstawowe informacje i dane wprowadzone do kalkulatora.

5.2.3.2. Arkusz zawiera zestawienie obliczonej liczby zwierząt mierzonej sztukami przeliczeniowymi DJP z podziałem na gatunki zwierząt.

5.2.3.3. Arkusz zawiera zestawienie obliczonej ilości substratu (nawozów naturalnych) z podziałem na substrat (nawóz) płynny i stały oraz na gatunki zwierząt i wyrażony w dwóch jednostkach miary: w tonach (t) i metrach sześciennych (m³).

5.2.3.3.1. **Zestawienie obliczonej ilości substratu jest dostępne jedynie w przypadku wyboru obszaru A.**

5.2.3.4. W wierszu "Data modyfikacji" zapisana jest data i godzina ostatniej modyfikacji w zapisanym skoroszyście.